

РЕШЕНИЕ

№ 2540

гр. София, 12.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав,
в публично заседание на 19.01.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **4533** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Г. Г. Р.-Д., с адрес в [населено място] против Заповед № РД-09-206/09.03.2022г. на ректора на Национална музикална академия /НМА/ „Проф. П. В.“ [населено място].

С жалбата се твърди, че заповедта е незаконосъобразна поради това, че е издадена при неспазване на установената форма, при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и при пълно противоречие с материалния закон – Закона за висшето образование /ЗВО/, Закона за развитие на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ /ППЗРАСРБ/, както и в противоречие с разпоредбите на вътрешни нормативни актове на НМА и при пълно несъответствие с целта на закона.Иска се оспорената заповед да бъде прогласена за нищожна или отменена като незаконосъобразна.Претендира се присъждане на разноски.

Ответникът – ректорът на НМА чрез упълномощен представител оспорва жалбата като неоснователно. С писмен отговор и писмена защита подробно проследява проведената процедура във връзка с оспорената заповед и прави извод за липса на основания за обявяване на акта за нищожен или за неговата отмяна като незаконосъобразен. Прави искане за присъждане на разноски по делото.

Софийска градска прокуратура не участва в производството.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за

установено следното:

Страните не спорят, че жалбоподателката е била редовен докторант към катедра „Класическо пеене, Вокален факултет при НМА към момента на изготвяне на автореферата на дисертационния ѝ труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по „Музикознание и музикално изкуство“, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство. Г. Р. е зачислена като редовен докторант със заповед № РД-09-121/18.02.2014г. на ректора на НМА, положила е изпитите по индивидуалния учебен план и е отчислена с право на защита със заповед №Рд-09-281/14.06.2017г. на ректора на академията /л.188/.

На 01.07.2020г., с вх. № 94-2901, д-р С. П. А. подал възражение до министъра на образованието и науката с твърдения за извършено закононарушение – плагиатство от страна на Г. Г. Р., редовен докторант към катедра „Класическо пеене“, Вокален факултет при НМА в автореферат на насочен към защита дисертационен труд на тема „музикално-сценични произведения и проблемът за тяхното въздействие при възпитанието и развитието на децата от 0 до 7 годишна възраст“/л.132/.

Със заповед от 03.07.2020г. министърът на образованието и науката на основание чл.30, ал.4, т.1 и ал.5 и §4а от ДР на ЗРАСРБ е наредил да се извърши проверка относно допустимостта на сигнала, определил е състава на комисията и определил срок за произнасяне с мотивирано становище. В резултат на извършената проверка комисията стигнала до извод, че подаденият сигнал от д-р С. А. отговаря на условията за допустимост съгласно чл.30, ал.2 и ал.3 от ЗРАСРБ. Становището е отразено в протокол №53/06.07.2020г.

На 03.07.2020г. зам.министър на образованието и науката с писмо е уведомил ректора на НМА за постъпилия в МОН сигнал с твърдения за плагиатство. От своя страна ректорът уведомил зам.министъра, че Г. Р. е зачислена като редовен докторант със заповед на ректора от 18.02.2014г., положила е изпитите и е отчислена с право на защита със заповед от 2017г. Проведени са предварително обсъждане на труда, първо и заключително заседание на научното жури /заключителното на 20.06.2020г./и процедурата е приключила преди получаване на уведомителното писмо.

Със заповед от 13.07.2020г. зам.министър на образованието и науката е възложил на Комисията по академична етика да извърши проверка по същество на сигнала при условията и реда на чл.30, ал.7-12 от ЗРАСРБ и да изготви доклад.

С вх.№18-183/08.04.2021г. на министъра на образованието и науката е представен доклад от Комисията по академична етика при министъра на образованието и науката по повод постъпилия сигнал от д-р С.А.. В доклада е посочено, че Комисията единодушно е стигнала до извод, че независимо от причините, плагиатство в автореферата и в дисертационния труд на д-р Р. е факт по смисъла на §1, т.7 от ДР на ЗРАСРБ.

С писмо от 26.04.2021г. министърът на образованието и науката е изпратил на ректора на НМА доклада на Комисията по академична етика с указания в срок от 60 дни да уведоми министерството за предприетите действия. Поради това, че в МОН не постъпила информация на 01.03.2022г. докладът на Комисията е изпратен отново на ректора с указания.

Със Заповед № Рд-09-206/09.03.2022г., на основание на констатираното от Комисията по академична етика при МОН плагиатство в дисертационен труд на д-р Г. Г. Р. и във вр. с чл.35, ал.2 и ал.3 от ЗРАСРБ, ректорът на НМА е обявил образователна и научна степен „доктор“ на Г. Г. Р. да бъде отнета.

Заповедта е връчена на жалбоподателката на 22.03.2022г. Жалбата е подадена на 05.04.2022г. с писмо /л.109/.

Представени са автореферат на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на Г.Р., рецензии, становища и протоколи.

ПРАВНА СТРАНА

Съгласно чл.35, ал.3 от ЗРАСРБ отнемането на научна степен и освобождаването от длъжност се извършват от ректора на висшето училище по реда на Закона за висшето образование и правилника на висшето училище. Оспорената заповед е издадена от ректора на НМА, тоест от компетентен орган.

Оспореният акт е издаден в писмена форма. Мотивиран е с факта на доказано плагиатство в дисертационен труд, установено с индивидуализиран в заповедта Доклад на Комисията по академична етика при министъра на образованието и науката. Освен фактически посочени са и правни основания.

При издаването на заповедта не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Р. на НМА е приел, че са изпълнени посочените в чл.35 от ЗРАСРБ положителни процесуални предпоставки, а именно относимата в случая хипотеза на ал.1, т.1 - че е доказано по законоустановения ред плагиатство в научни трудове, въз основа на които лицето е участвало в процедура за придобиване на научна степен и е придобило такава. Това доказване е осъществено чрез проверка на орган със специална компетентност, след като същият е бил надлежно сезиран - Комисията по академична етика към МОН /§4в от ДР на ЗРАСРБ/. Спазени са двата етапа на проверката по постъпилния сигнал - относно неговата допустимост, а след това и по същество относно основателността на изложените твърдения /чл.30, ал.4, т.1 и т.2/. За допустимостта се е произнесла комисия, назначена от Министъра на образованието и науката. Проверката по чл.30, ал.4, т.1 следва да се извърши от комисия, в която задължително участва правоспособен юрист и експерт, отговарящ за дейността на висшите училища и научните организации. В настоящия случай съставът на комисията е определен правилно. След преценка за допустимост на сигнала, съгласно чл.30, ал.6 от ЗРАСРБ зам. - министърът е възложил на Комисията по академична етика да извърши проверката по същество. Доказателства за делегирани правомощия от ресорния министър на зам. министъра не са представени. Изготвен е доклад. Спазена е разписаната процедура, като е предоставена възможност на жалбоподателката да изложи аргументите си във връзка с подадения сигнал преди изготвяне на доклада.

Правното основание за издаване на заповед е чл.35, ал.2 и ал.3 от ЗРАСРБ. Съгласно чл.35, ал.2 от същия закон в случаите по ал.1, т.1 се отнема и научната степен, придобита по реда на този закон, с която е свързано нарушението. В чл.35, ал.1, т.1 е посочено следното: освобождава се от академична длъжност лице когато бъде доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, въз основа на които е придобило или е участвало в процедура за придобиване на научна степен, или е заело или е участвало в конкурс за заемане на академична длъжност.

Съгласно чл.2 от ЗРАСРБ академичният състав включва лицата, заемащи академични длъжности във висшите училища и научните организации, както и други лица, определени в Закона за висшето образование. Научните степени са: "доктор"

(образователна и научна); "доктор на науките". Академичните длъжности са: "асистент"; "главен асистент"; "доцент" и "професор". Длъжностите на научно-преподавателския състав във висшите училища са: за хабилитирани преподаватели - доцент и професор; за нехабилитирани преподаватели - асистент и главен асистент; длъжностите на нехабилитираните лица, на които се възлага само преподавателска дейност за неспециалисти по езиково обучение, спорт, изкуство и други, са преподавател и старши преподавател /чл.48 от ЗВО/.

Разпоредбата на чл.35 от ЗРАСРБ е приложима само по отношение на лица, заемащи академични длъжности и е неприложима спрямо лица, извън кръга на тези от академичния състав на съответното висше училище и заемащи посочените в чл.2 от закона академични длъжности. Страните не спорят, а и с доказателствата по делото не се установява жалбоподателката към датата на издаване на оспорения акт, да е част от академичния състав на НМА или да заема академична длъжност по смисъла на чл.2 от закона, поради което цитираната в заповедта разпоредба е неприложима спрямо нея.

Освен това в чл.35 от ЗРАСРБ кумулативно са предвидени положителните предпоставки при наличието, на които настъпва предвидения правен резултат - освобождаване от академична длъжност и отнемане на придобитата научна степен. Придобитата научна степен се отнема едновременно с освобождаването от академична длъжност. Не съществува законова възможност ректорът да отнеме научната степен, след като кумулативната предпоставка, лицето да заема академична длъжност не е налице.

Нищожността се свързва основно с изискванията за компетентност и форма. Те са тези, които определят релевантните за образуването на волеизявлението факти - определят субекта, комуто държавата е възложила упражняването на съответната държавна власт, и формата, в която волята на субекта трябва да бъде обективизирана.

Тогава, когато не е налице субект на власт, т.е. актът е издаден от правен субект, комуто държавата не е възложила властническото правомощие чрез едностранно волеизявление да предизвика промяна в правната сфера на други правни субекти, издаденият акт ще бъде нищожен. Нищожен ще бъде актът и тогава, когато не е налице формирана воля, т.е. липсва волеизявление на държавния орган. За да бъде налице нарушение на изискването за форма, което да доведе до нищожност на един акт, трябва изискването за форма да е въведено в закон, т.е. изискването за форма да е условие за действителност на акта. АПК въвежда писмената форма като условие за валидност на административния акт, с изключение на случаите по чл.59, ал.3. Поради това актът ще бъде нищожен ако не е издаден в писмена форма.

Пороците материална незаконосъобразност и съобразяване с целта на закона, т.е. нарушение на материалноправните изисквания за съдържанието на волеизявлението, биха могли да доведат до нищожност на един акт само когато с него се налага очевидно престъпление. Във всички останали случаи нарушението на материалноправните разпоредби и на целта на закона води до унищожаемост на акта, защото материалноправните разпоредби и съответствие с целта на закона са само предпоставки за формиране на законосъобразно волеизявление на компетентен орган. До унищожаемост води нарушението и на другото изискване за законосъобразност на акта - спазването на определените административнопроизводствени правила, тъй като те също са само предпоставка, условие за законосъобразно формиране на волеизявлението. В случая актът е издаден от компетентен органи и в предписаната от закона форма. Не са налице и другите изисквания за нищожност, поради което тезата

на жалбоподателката за нищожност на акта е недоказана и неоснователна.

С оглед изложеното оспорената заповед е незаконосъобразна и като такава следва да бъде отменена. Жалбата е основателна.

Предвид изхода на спора основателна е претенцията на жалбоподателката за присъждане на разноски за внесена държавна такса в размер на 10,00 лв. и за адвокатско възнаграждение за един адвокат - 1000,00лв.

Искането на ответника за разноски е неоснователно.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № РД-09-206/09.03.2022г. на ректора на Национална музикална академия „Проф. П. В.“ [населено място].

ОСЪЖДА Национална музикална академия „Проф. П. В.“ [населено място] да заплати на Г. Г. Р.-Д., с адрес в [населено място] сумата 1010,00 лв., разноски по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-ет дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: